Active shooter: vechten als

deel 4

Vrijdag 13 november 2015, Parijs, een avond om nooit meer te vergeten. Onschuldige voorbijgangers worden op straat neergeschoten, in de buurt van het voetbalstadion blazen (zelfmoord)terroristen zich op en in de concertzaal vinden bijna negentig mensen de dood. Het ligt nog te vers in het geheugen om er een diepgaande analyse van te maken, maar één ding is wel duidelijk. Als wij met active shooters te maken krijgen, kan niemand ons beschermen. De vraag is of wij ons een dergelijke kwetsbare houding nog kunnen veroorloven en of onze werkgever, vanuit het 'duty of care' principe, niet de plicht heeft om werknemers op active shooters voor te bereiden? Iedere security manager en iedere organisatie, zal zelf een antwoord op deze vraag moeten formuleren.

De statistieken laten keer op keer zien dat de meeste slachtoffers tijdens de eerste dertig minuten van het incident vallen. En juist in die eerste minuten is er nog geen politieagent aanwezig die kan helpen. Bij een active shooter is iedereen op zichzelf aangewezen en alleen de mensen met de juiste mindset en een dosis geluk overleven. Als verstoppen en vluchten niet meer lukt zullen wij moeten vechten. Maar zijn wij daar wel klaar voor? Hebben wij dat ooit wel eens geoefend? Nee, want eigenlijk gaan wij er vanuit dat wij toch nooit in een dergelijke situatie terecht komen.

De laatste keus Vluchten en verstoppen kan niet meer. Zoals een van de US Marines aangaf die op vrijdag 21 augustus in de Thalys tussen Amsterdam en Parijs zat: "Ik wist zeker dat als ik het gevecht met de terrorist niet zou aangaan, ik het niet overleefd zou hebben. Door het gevecht aan te gaan had ik tenminste nog een kans." Juist deze houding heeft hem het leven gered toen het wapen van de terrorist blokkeerde. Wat de gemiddelde werknemer in een bedrijf en burger op straat kwetsbaar maakt is dat hij of zij vaak nog nooit over het active shooter-scenario heeft nagedacht. Werkgevers besteden geen tot weinig aandacht aan dit onderwerp. Dat maakt ons kwetsbaar omdat, als de active shooter er ineens is, de verkeerde keuzes worden gemaakt terwijl het maken van de juiste keuze cruciaal is om te overleven. Vaak is er op dat moment maar één kans. Bij een confrontatie met een active shooter is het van belang, juist om te overleven, de rol van aanvaller over te nemen. Je bent op een dergelijk moment al doelwit. De rug toe keren aan de active shooter is vaak dodelijk.

Miranda Coppoolse, internationaal onderzoeker & security professional, geeft in haar artikel 'Active Shooter' op LinkedIN aan dat je nooit (zomaar) een confrontatie of fysiek gevecht moet aangaan met de aanvaller. Volgens Coppoolse moet je dit alleen doen 'als je absoluut geen andere uitweg meer ziet, niets meer te verliezen hebt en denkt dat je zo een kans kunt maken' de confrontatie te overleven. Enkele jaren geleden, bij de terroristische aanslag op de hotels en het station van Mumbai, zijn er voorbeelden geweest van ongewapende mensen die zich op de aanvallers hebben gestort. In plaats van dat iedereen in de rug werd neergeschoten, hebben de meeste het overleefd. Een keuze. De laatste misschien.

Vechten Bij een daadwerkelijke confrontatie met een active shooter, als laatste optie, is de kans om te overleven afhankelijk van de hoeveelheid mensen die de aanval inzet. Hoe meer mensen zich tegelijkertijd op de active shooter storten, hoe groter de kans is om het er levend vanaf te brengen. Slachtoffers zullen er echter helaas altijd te betreuren zijn. Essentieel is alleen de benodigde mindset om deze stap (vechten) te zetten. En om deze mindset te krijgen, is het noodzakelijk om te gaan oefenen en om te blijven trainen. Het in aanraking komen met een active shooter, zonder te weten hoe je gaat reageren en zonder te weten wat je moet doen, is dodelijk. Wat zou er gebeurd zijn als de bezoekers in die concertzaal in Parijs de aanvallers niet de rug hadden toegekeerd, maar de aanval hadden ingezet? Mumbai heeft laten zien dat een groep ongewapende politieagenten op een terrorist met een automatisch wapen zijn afgerend. De voorste agent, die als eerste de loop van het wapen te pakken kreeg, heeft het niet overleefd. Zijn collega's, die vervolgens op de terrorist konden springen, hebben het wel kunnen navertellen. Allemaal helden die zich hebben gerealiseerd dat wegrennen zou betekenen dat zij allemaal in de rug zouden worden geschoten. De laatste keus, vechten, als er absoluut geen andere uitweg is. Wat dat

Management-summary

De kans op een confrontatie met een *active shooter* is klein, maar het kan gebeuren, zoals onlangs nog bleek in Parijs. Als vluchten en verstoppen niet meer kan, is vechten de laatste optie. Maar de gemiddelde burger is hierop nauwelijks voorbereid en weet niet direct hoe te handelen, terwijl elke verkeerde beslissing fataal kan zijn. Door te trainen wordt het bewustzijn vergroot dat vechten soms noodzakelijk is om te overleven.

laatste optie

betreft heeft Coppoolse in haar artikel op LinkedIN gelijk.

Oefenen Bevriezen en staan blijven is, als vluchten en verstoppen niet meer kan, de slechtst mogelijke optie. De mensen die dit overkomt, en die blijven staan, zijn het ideale doelwit voor een active shooter die slachtoffers wil maken. Het trainen op de noodzakelijke handelingen om te kunnen overleven is een essentiële voorwaarde om een kans te maken in een dergelijk nachtmerriescenario. Oefenen op dergelijke extreme situaties is vaak wel een traumatische ervaring voor mensen die nooit of zelden met geweld in aanraking komen. De ervaring voor mensen dat zij, door wat zij doen of niet doen, een echte confrontatie met een active shooter waarschijnlijk niet overleefd zouden hebben is belangrijk om de juiste mindset te creëren. Dit inzicht in het eigen gedrag kan mensen helpen om over de drempel te stappen en te zien dat vechten de laatste keuze is om te kunnen overleven, mocht de active shooter ineens opduiken. Een onderdeel van een active shooter-programma is, zeker bij het onderdeel vechten, ook een goede (fysieke) weerbaarheidstraining.

Ik stel de vraag opnieuw. Met Mumbai in gedachte, wat zou er in Parijs zijn gebeurd als in de concertzaal maar drie of vier mensen de aanval op de terroristen hadden ingezet? Waarschijnlijk had een grotere groep het voorbeeld van deze 'helden' gevolgd. Speculeren is eigenlijk ongepast, maar uitgaande van wat de US Marine aangaf in de Thalys, zouden meer mensen een kans hebben gehad om te overleven. Kunnen wij ons de mindset nog permitteren die ons slachtoffer maakt, of moeten wij onze mindset veranderen om nog een kans te maken? Ook komen wij waarschijnlijk nooit met een active shooter in aanraking.

Helaas zijn wij nog steeds gek op schijnveiligheid. Het gezegde 'beveiligen is het verkopen van een emotie' lijkt nog steeds geldig te zijn.

Strafuitsluitingsgrond Mensen moeten leren hoe zij zich, met gebruikmaking van gelegenheidswapens, als laatste optie kunnen verdedigen door de active shooter uit te schakelen. Het uitschakelen van een active shooter is een situatie waar het om leven of dood gaat. Dit betekent dat de persoon die een active shooter weet uit te schakelen zich kan beroepen op een (straf) uitsluitingsgrond. Als het al tot vervolg komt zal de rechter voor de feitelijke handeling die normaal een strafbaar feit zou opleveren, het uitschakelen van een active shooter, op basis van 'noodweer' (art. 41 lid 1 Sr) de persoon vrij uit laten gaan. Kijken wij naar het artikel 'noodweer' dan staat daar 'niet strafbaar is hij die een feit begaat, geboden door de noodzakelijke verdediging van eigen of eens anders lijf, eerbaarheid of goed tegen ogenblikkelijke, wederrechtelijke aanranding'. Dat betekent dus ook dat de strafuitsluitingsgrond van toepassing is als de active shooter wordt uitgeschakeld door een persoon die (nog) niet zelf wordt aangevallen, maar die anderen te hulp komt.

Hoe verder? Een veiligheidsexpert verklaarde op televisie dat er in Israël ▸

minder slachtoffers zouden zijn gevallen. “Niet omdat er sneller interventie-eenheden ter plaatse zouden zijn geweest, maar omdat politiefunctionarissen en militairen ook in hun vrije tijd wapens dragen. Twee gewapende mensen onder de bezoekers in de concertzaal in Parijs en de kans was aanwezig geweest dat zij hadden kunnen optreden.” Gelukkig is dit een werkwijze die wij nog niet hebben in Nederland. De discussie zal wel door de politiek gevoerd moeten worden of wij het ons nog kunnen veroorloven om geheel te vertrouwen op snelle interventie van de overheid. Nog niet zolang geleden zei Ruud Bik, plaatsvervangend korpschef van de Nationale Politie, op de televisie dat speciale interventie-eenheden bij een active shooter binnen 25 minuten ter plaatse zijn. Erg lang als wij ons realiseren dat de meeste slachtoffers tijdens de eerste dertig minuten vallen. En hoe lang duurde het voordat de politie op de bewuste vrijdagavond in Parijs de concertzaal binnenging? Was dat niet uren later? Het gaat om het maken van keuzes. Hoeveel onschuldige slachtoffers mogen er vallen? Op dit moment veel meer dan noodzakelijk. Die organisaties die zich realiseren dat zij, in ieder geval de eerste twintig à 25 minuten op zichzelf zijn aangewezen, zullen de komende jaren een active shooter-programma binnen hun bedrijf gaan implementeren. Het is belangrijk medewerkers te trainen op het gebied van ‘vluchten-verstoppen-vechten’, zodat zij een kans hebben mochten zij met een active shooter-scenario geconfronteerd worden.
Wees als security manager eerlijk en transparant, het creëren van een cultuur waar schijnveiligheid de boventoon voert is dodelijk. Kijken wij naar Parijs, waar de terroristen binnenkwamen met automatische wapens nadat het concert al 45 minuten aan de gang was, dan is het inzetten van extra

ongewapende beveiligers voor toegangscontrole schijnveiligheid. Dit zijn dan de eerste slachtoffers van de active shooter. De active shooter die vervolgens gewoon naar binnenloopt, omdat de (glazen) deur van de gemiddelde concertzaal geen weerstand is voor een AK47. Helaas zijn wij nog steeds gek op schijnveiligheid. Het gezegde ‘beveiligen is het verkopen van een emotie’ lijkt nog steeds geldig te zijn.

■ Berndt Rif MSc MBA MSec
Redactie@beveiliging.nl
■ Johan de Paauw, CSP MSec
J.A.de.Paauw@dnb.nl

BLIJF BIJ DE TIJD MET MANAGEMENTBLAD BEVEILIGING EN WORD NU ABONNEE!

☐ **Ja, ik neem een jaarabonnement op BEVEILIGING en kies voor een korting van € 25,--*. Ik betaal € 87,50.**

☐ **Ja, ik neem een jaarabonnement (€ 112,50*) op BEVEILIGING en als welkomstgeschenk ontvang ik een chronograaf horloge t.w.v. € 129,--.**
☐ Ik kies voor de zilveren wijzerplaat
☐ Ik kies voor de zwarte wijzerplaat

☐ **Ja, ik neem een proefabonnement voor € 22,50* en ontvang 3 edities van BEVEILIGING. Daarnaast ontvang ik een prachtige vulpen.**
(een proefabonnement gaat automatisch over in een jaarabonnement, tenzij binnen 2 maanden schriftelijk opgezegd)

*(Deze tarieven zijn exclusief 6% BTW en geldig t/m 31 december 2015)

Bedrijf :
T.a.v. : Dhr/Mevr
Adres :
Postcode + Plaats :
Functie :
Telefoonnummer :
Fax :
E-mail :
Datum :
Handtekening :

FAX/STUUR NAAR: SECURITY PRESS BV / ABONNEESERVICE
ANTWOORDNUMMER 127 / 1100 WC A’DAM / T: +31 20 3122070 / F: +31 20 3122075